

Keuzedeel mbo

Voorbereiding hbo lerarenopleiding

Code

K1486

Ontwikkeld door: Vonk Noord-Holland, Aeres (mbo en hbo), Yuverta, Noorderpoort, Alfa-college, NHL-Stenden en Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid

1. Algemene informatie

D1: Voorbereiding hbo lerarenopleiding

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

In het onderwijs is er behoefte aan docenten. Dit keuzedeel is relevant voor beginnend beroepsbeoefenaren die overwegen om docent te worden in het vo of mbo. Het helpt hen om te ontdekken of het vak van docent bij hen past, zodat ze beter kunnen kiezen voor een vervolgonderwijs (mbo of hbo). Dit keuzedeel heeft meerwaarde voor beginnend beroepsbeoefenaren omdat het hen een voorbereiding biedt op het doorstromen naar een hbo lerarenopleiding en daarmee op een eventuele andere carrièremogelijkheid, namelijk een baan in het onderwijs.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit keuzedeel verwerft de beginnend beroepsbeoefenaar een realistisch beeld van het beroep van docent binnen het eigen vakgebied. Daarnaast verwerft de beginnend beroepsbeoefenaar kennis op het gebied van het leren en ontwikkelen van deelnemers, didactiek en het geven van instructies, en doet de beginnend beroepsbeoefenaar ervaring op met het voorbereiden en uitvoeren van een onderwijsactiviteit.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Doorstroom

2. Uitwerking

D1-K1: Voorbereiden op doorstroom naar een hbo lerarenopleiding

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt bij het voorbereiden en uitvoeren van onderwijsactiviteiten volgens standaardwerkwijzen en eigen inzicht. Een onderwijsactiviteit kan bijvoorbeeld worden voorbereid aan de hand van een gestandaardiseerd lesvoorbereidingsformulier. Echter tijdens de uitvoering van een onderwijsactiviteit moet de beginnend beroepsbeoefenaar kunnen afwijken van plannen en flexibiliteit, probleemoplossend- en aanpassingsvermogen tonen. De complexiteit van de taak wordt met name bepaald door de diversiteit van de doelgroep en de verschillen in hun behoeften en wensen. Het proces om anderen iets te leren is dynamisch en wisselend, waarbij de beginnend beroepsbeoefenaar moet kunnen inspelen op onverwachte situaties en snel beslissingen moet kunnen nemen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over enige didactische en pedagogische kennis en vaardigheden en kan deze in de praktijk toepassen. Daarnaast beschikt de beginnend beroepsbeoefenaar over specialistische vak kennis en moet die in staat zijn dit over te brengen op anderen. Er is een bepaalde mate van afbreukrisico bij het niet effectief overbrengen van kennis en vaardigheden op deelnemers, waardoor bij hen en bij de beginnend beroepsbeoefenaar zelf, verwarring en/of demotivatie kan ontstaan.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de taken deels zelfstandig uit. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de eigen werkzaamheden en studie, zoals voor de eigen vakinhoudelijke kennis, de voorbereiding en uitvoering van de onderwijsactiviteit en voor de reflectie daarop. De beginnend beroepsbeoefenaar draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor de leerresultaten en de veiligheid van de deelnemers tijdens de uitvoering van de onderwijsactiviteit. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt in verschillende onderwijssituaties samen met en onder begeleiding van collega's in de school waar de onderwijsactiviteit wordt uitgevoerd.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van begrippen en uitgangspunten m.b.t. leerbehoeften, leeractiviteiten en een activerende leeromgeving
- heeft kennis van de 6 rollen van een docent
- heeft kennis van de basisprincipes van leren en ontwikkelen (zoals actief leren, herhaling, feedback, etc.)
- heeft kennis van de didactiek in het vakgebied
- heeft kennis van de motorische, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van deelnemers in het onderwijs in het vakgebied
- heeft kennis van materialen en middelen om het leren/ontwikkelen van deelnemers doelgericht te stimuleren
- heeft kennis van opleidingsmogelijkheden tot het beroep van docent/leraar in het vmbo, vo en mbo
- heeft kennis van strategieën om de motivatie en interesse van deelnemers te stimuleren
- heeft specialistische kennis van onderwijs in het eigen vakgebied (de vakspecifieke sector)
- heeft kennis van vakinhoudelijke ontwikkelingen
- kan met behulp van een lesobservatieformulier een onderwijsactiviteit observeren
- kan beperkingen van de eigen (vak)kennis signaleren en hierop gepaste actie ondernemen
- kan relevante vakinhoud selecteren ten behoeve van een onderwijsactiviteit
- kan met behulp van een lesvoorbereidingsformulier een onderwijsactiviteit voorbereiden
- kan een onderwijsactiviteit aanpassen aan de doelgroep
- kan samenwerken met betrokkenen
- kan didactische werkvormen inzetten, zoals activerende werkvormen
- kan motivatietechnieken toepassen
- kan 'fouten/misvattingen' herkennen bij deelnemers
- kan de instructie aanpassen aan de individuele behoefte van een deelnemer
- kan feedback geven
- kan luisteren, samenvatten en doorvragen in begeleidingssituaties
- kan reflecteren op de eigen aanpak, behaalde (leer)resultaten en motivatie voor docentschap
- kan rapporteren over diens (leer)ervaringen en motivatie

D1-K1-W1: Observeert een les bij een docent

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt diens voorkeur voor een les die die gaat observeren en stemt dit af met de begeleidend docent. Vervolgens spreekt de beginnend beroepsbeoefenaar datum en tijdstip af voor een (of meerdere) lesobservatie(s) bij een

D1-K1-W1: Observeert een les bij een docent

ervaren vmbo- of mbo-docent. De beginnend beroepsbeoefenaar observeert de les(sen) aan de hand van het lesobservatieformulier met de 6 rollen van de docent. De beginnend beroepsbeoefenaar stelt specifieke vragen aan de lesgevende docent over de les en over datgene dat is opgevallen. De beginnend beroepsbeoefenaar noteert observaties, vragen en antwoorden op het lesobservatieformulier en bespreekt dit met de begeleidende docent.

Resultaat

De les(sen) is/zijn geobserveerd aan de hand van een lesobservatieformulier. De observaties zijn besproken met de begeleidende docent.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- vraagt (tijdig en) proactief naar de mening en ideeën van anderen;
- stelt gerichte vragen over de geobserveerde les;
- overlegt tijdig en regelmatig met andere betrokkenen;
- bespreekt tactvol en empathisch (persoonlijke) onderwerpen;
- maakt nauwgezet gebruik van het observatieformulier;
- maakt ruim op tijd plannen en afspraken;
- houdt bij het plannen en maken van afspraken rekening met omstandigheden;
- maakt duidelijke afspraken.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren

D1-K1-W2: Bereidt een onderwijsactiviteit voor

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar maakt in overleg met de begeleidende docent een globaal lesplan en afspraken over de onderwijsactiviteit die de beginnend beroepsbeoefenaar gaat uitvoeren, zodat deze past in het curriculum. Afspraken gaan bijvoorbeeld over de doelgroep en het doel van de onderwijsactiviteit, alsook over welke oefeningen, materialen en middelen kunnen worden ingezet. De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt relevante bronnen en gaat hierover in gesprek met vakgenoten. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt de onderwijsactiviteit verder zelfstandig uit, ontwikkelt de benodigde oefeningen, en bedenkt een didactische aanpak en manieren om deelnemers te begeleiden die passend zijn bij de doelgroep. De beginnend beroepsbeoefenaar legt de opzet en structuur van de onderwijsactiviteit vast in een lesvoorbereidingsformulier. De beginnend beroepsbeoefenaar overlegt opnieuw met de begeleidende docent en bespreekt de lesvoorbereiding. Indien nodig voert de beginnend beroepsbeoefenaar aanpassingen door.

Resultaat

De onderwijsactiviteit is voorbereid en besproken met de begeleidende docent.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- neemt proactief initiatief om (nieuwe) ontwikkelingen in het eigen vakgebied bij te houden;
- legt plannen en ideeën tijdig voor aan relevante anderen;
- formuleert realistische doelstellingen voor de te geven onderwijsactiviteit;
- kiest de juiste materialen en middelen voor de onderwijsactiviteit en doelgroep;
- kiest passende didactische instructie- en werkvormen;
- legt nauwgezet en gestructureerd de onderdelen van een lesvoorbereiding vast in het lesvoorbereidingsformulier;
- vraagt proactief feedback;
- gebruikt feedback effectief om de eigen prestatie(s) te verbeteren.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Leren

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert onder begeleiding van een docent een (praktische) les uit. De beginnend beroepsbeoefenaar geeft uitleg en instructie aan de deelnemers, deelt materialen uit en enthousiasmeert de deelnemers. De beginnend beroepsbeoefenaar observeert de uitvoering van oefeningen door de deelnemers en begeleidt hen door het geven van feedback en/of aanvullende instructie en tips. Zo nodig past de beginnend beroepsbeoefenaar de oefening(en) en instructies aan, op eigen initiatief of door aanwijzingen van de begeleidend docent, bijvoorbeeld wanneer een onveilige situatie ontstaat. De beginnend beroepsbeoefenaar sluit de onderwijsactiviteit af. De beginnend beroepsbeoefenaar vraagt feedback aan deelnemers en collega's, en reflecteert op eigen handelen. De beginnend beroepsbeoefenaar noteert de feedback en reflectie in een reflectie verslag. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt dit met de begeleidend docent.

Resultaat

De onderwijsactiviteit is uitgevoerd. Het reflectieverslag is geschreven en besproken met de begeleidend docent.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- geeft heldere en duidelijke instructie;
- draagt de eigen kennis en expertise op begrijpelijke en correcte wijze over;
- corrigeert (indien nodig) deelnemers direct, zorgvuldig en constructief;
- herkent vakkundig ontwikkelmogelijkheden bij deelnemers en geeft gerichte aanwijzingen om die mogelijkheden te benutten;
- brengt de leerstof op een enthousiaste en inspirerende wijze;
- voert de onderwijsactiviteit efficiënt uit binnen de beschikbare tijd;
- evalueert tijdens de uitvoering nauwgezet of de instructies passend zijn voor de doelgroep en past zo nodig snel en doeltreffend aan;
- gebruikt materialen en middelen doelmatig en effectief;
- past basisgesprekstechnieken bedreven toe tijdens de begeleiding van de deelnemer(s);
- reflecteert adequaat op het eigen handelen.

De onderliggende competenties zijn: Aansturen, Begeleiden, Presenteren, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten